

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

2/S-son (4-jild)

2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

**ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ
ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ**

№ S/2 (4) – 2024

**АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-
ГУМАНИТАРНЫХ НАУК**

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

ТОШКЕНТ-2024

БОШ МУҲАРРИР:

Исанова Феруза Тулқиновна

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

07.00.00-ТАРИХ ФАНЛАРИ:

Юлдашев Анвар Эргашевич – тарих фанлари доктори, сиёсий фанлар номзоди, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Мавланов Уктам Махмасабирович – тарих фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Хазраткулов Абдор – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети.

Турсунов Равшан Нормуратович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Холикулов Ахмаджон Боймаҳамматович – тарих фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий Университети;

Габриэльян Софья Ивановна – тарих фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Миллий Университети.

08.00.00-ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ:

Карлибаева Рая Хожабаевна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Насирходжаева Дилафруз Сабитхановна – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Остонокулов Азамат Абдукаримович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Тошкент молия институти;

Арабов Нурали Уралович – иқтисодиёт фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Худойқулов Садирдин Каримович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Азизов Шерзод Ўктамович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Божхона институти;

Хожаев Азизхон Саидалоҳонович – иқтисодиёт фанлари доктори, доцент, Фарғона политехника институти

Холов Актам Хатамович – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Шадиева Дилдора Хамидовна – иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент в.б, Тошкент молия институти;

Шакаров Қулмат Аширович – иқтисодиёт фанлари номзоди, доцент, Тошкент ахборот технологиялари университети

09.00.00-ФАЛСАФА ФАНЛАРИ:

Ҳакимов Назар Ҳакимович – фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Яхшиликков Жўрабой – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Ғайбуллаев Отабек Мухаммадиевич – фалсафа фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Саидова Камола Усканбаевна – фалсафа фанлари доктори, “Tashkent International University of Education” халқаро университети;

Ҳошимхонов Мўмин – фалсафа фанлари доктори, доцент, Жиззах педагогика институти;

Ўроқова Ойсулов Жамолиддиновна – фалсафа фанлари доктори, доцент, Андижон давлат тиббиёт институти, Ижтимоий-гуманитар фанлар кафедраси мудири;

Носирходжаева Гулнора Абдукаххаровна – фалсафа фанлари номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Турдиев Бехруз Собирович – фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент, Бухоро давлат университети.

10.00.00-ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Ахмедов Ойбек Сапорбаевич – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Кўчимов Шухрат Норқизилович – филология фанлари доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳасанов Шавкат Аҳадович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат университети;

Бахронова Дилрабо Келдиёровна – филология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Мирсанов Ғайбулло Қулмуродович – филология фанлари доктори, профессор, Самарқанд давлат чет тиллар институти;

Салахутдинова Мушарраф Исамутдиновна – филология фанлари номзоди, доцент, Самарқанд давлат университети;

Кучкаров Раҳман Урманович – филология фанлари номзоди, доцент в/б, Тошкент давлат юридик университети;

Юнусов Мансур Абдуллаевич – филология фанлари номзоди, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Саидов Улугбек Арипович – филология фанлари номзоди, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси.

12.00.00-ЮРИДИК ФАНЛАР:

Ахмедшаева Мавлюда Ахатовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Мухитдинова Фирюза Абдурашидовна – юридик фанлар доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Эсанова Замира Нормуратовна – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган юрист, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳамроқулов Баҳодир Мамашарифович – юридик фанлар доктори, профессор в.б., Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети;

Зулфиқоров Шерзод Хуррамович – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Жамоат хавфсизлиги университети;

Хайитов Хушвақт Сапарбаевич – юридик фанлар доктори, профессор, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Асадов Шавкат Ғайбуллаевич – юридик фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси;

Утемуратов Махмут Ажимуратович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Сайдуллаев Шахзод Алиханович – юридик фанлар номзоди, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ҳакимов Комил Бахтиярович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Юсупов Сардорбек Баходирович – юридик фанлар доктори, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Амиров Зафар Актамович – юридик фанлар бўйича фалсафа доктори (PhD), Ўзбекистон Республикаси Судьялар олий кенгаши ҳузуридаги Судьялар олий мактаби;

Жўраев Шерзод Юлдашевич – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Бабаджанов Атабек Давронбекович – юридик фанлар номзоди, доцент, Тошкент давлат юридик университети;

Раҳматов Элёр Жумабоевич – юридик фанлар номзоди, Тошкент давлат юридик университети;

13.00.00-ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ:

Хашимова Дильдархон Уринбоевна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат юридик университети;

Ибрагимова Гулнора Хавазматовна – педагогика фанлари доктори, профессор, Тошкент давлат иқтисодиёт университети;

Закирова Феруза Махмудовна – педагогика фанлари доктори, Тошкент ахборот технологиялари университети ҳузуридаги педагогик кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази;

Каюмова Насиба Ашуровна – педагогика фанлари доктори, профессор, Қарши давлат университети;

Тайланова Шохида Зайниевна – педагогика фанлари доктори, доцент;

Жуманиёзова Муҳайё Тожиевна – педагогика фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Ибрахимов Санжар Урунбаевич – педагогика фанлари доктори, Иқтисодиёт ва педагогика университети;

Жавлиева Шахноза Баходировна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети;

Бобомуротова Латофат Элмуродовна – педагогика фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), Самарқанд давлат университети.

19.00.00-ПСИХОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Каримова Василя Маманосировна – психология фанлари доктори, профессор, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Ҳайитов Ойбек Эшбоевич – Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш институти, психология фанлари доктори, профессор

Умарова Навбаҳор Шокировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети, Амалий психологияси кафедраси мудири;

Атабаева Наргис Батировна – психология фанлари доктори, доцент, Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети;

Шамшетова Анжим Караматдиновна – психология фанлари доктори, доцент, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети;

Қодиров Обид Сафарович – психология фанлари доктори (PhD), Самарканд вилоят ИИБ Тиббиёт бўлими психологик хизмат бошлиғи.

Содиқова Шоҳида Мархабоевна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон халқаро ислом академияси.

22.00.00-СОЦИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ:

Латипова Нодира Мухтаржановна – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири;

Сеитов Азамат Пўлатович – социология фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон миллий университети;

23.00.00-СИЁСИЙ ФАНЛАР

Назаров Насриддин Атакулович – сиёсий фанлар доктори, фалсафа фанлари доктори, профессор, Тошкент архитектура қурилиш институти;

Бўтаев Усмонжон Хайруллаевич – сиёсий фанлар доктори, доцент, Ўзбекистон миллий университети кафедра мудири.

ОАК Рўйхати

Мазкур журнал Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2022 йил 30 ноябрдаги 327/5-сон қарори билан тарих, иқтисодиёт, фалсафа, филология, юридик ва педагогика фанлари бўйича илмий даражалар бўйича диссертациялар асосий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатига киритилган.

Ижтимоий-гуманитар фанларнинг долзарб муаммолари” электрон журнали 2020 йил 6 август куни 1368-сонли гувоҳнома билан давлат рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).

07.00.00 – ТАРИХ ФАНЛАРИ

Полвонов Козимбек

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАНУБИЙ ШАҲАРЛАРИ ТОПОНИМИГА ОИД

МАЪЛУМОТЛАР 10-15

Hadjamuratova Matlyuba

МАКТАБГАСНА ТА’ЛИМДА БОЛАЛАРНИ ИЈТИМОЙ НИМОYA QILISHGA INNOVATSION

YONDOSHUVNING DOLZARBLIGI 16-21

Шовкатов Шокир Шовкат ўғли

АБУЛ-ЮСР ПАЗДАВИЙ ИЛМИЙ МЕРОСИНИ ЎРГАНИШДАГИ ЁНДАШУВЛАР 22-31

Mo‘minov Xusanboy Madaminjonovich, Qodirjonov Omadjon Tavakkaljon o‘g‘li

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA SUD QONUNCHILIGIGA KIRITILGAN O‘ZGARISHLAR VA

ULARNING АНАМИЯТИ 32-36

Пардаев Асрор

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ АҲОЛИСИНИ ХАЛҚ ИСТЕЪМОЛИ ВА ОЗИҚ-ОВҚАТ

МАҲСУЛОТЛАРИ БИЛАН ТАЪМИНЛАШ МАСАЛАЛАРИ 37-42

08.00.00 – ИҚТИСОДИЁТ ФАНЛАРИ

Умурзақова Мўътабархон Нодир қизи

ЖАХОНДА ТИББИЙ СУҒУРТА ТИЗИМИНИНГ РИВОЖЛАНИШ ХУСУСИЯТЛАРИ 43-52

Рахманов Зафар

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИДА ДЕПОЗИТ ОПЕРАЦИЯЛАРИНИНГ РИВОЖЛАНИШ

ТЕНДЕНЦИЯЛАРИНИ БАҲОЛАШ 53-62

Аминов Фазлитдин Бахадирович

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ СЕМЕЙНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА В ЭКОНОМИКЕ

РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 63-70

Курбонова Шахриноз Авазхоновна

ИҚТИСОДИЁТНИ ДИВЕРСИФИКАЦИЯЛАШ ЖАРАЁНЛАРИДА АСОСИЙ ВОСИТАЛАР

ТАҲЛИЛИНИ ЎЗИГА ХОС ЖИҲАТЛАРИ 71-81

Azimova Hulkar Egamberdiyevna

KREDIT PORTFELINI SAMARALI BOSHQARISHDA TIJORAT BANKLARINING O‘RNI 82-87

Rajabov Orzujon Mamasoliyevich

LOGISTIKA XIZMATLARINI KO‘RSATISHDA BUYUMLAR INTERNETI (INTERNET OF

THINGS)DAN FOYDALANISH 88-93

Саидов Сарвар Хайруллоевич

ДАВЛАТ ХИЗМАТЧИЛАРИДА БОШҚАРУВ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИНИ ШАКЛЛАНТИРИШ

БОРАСИДА ХОРИЖ ТАЖРИБАСИ 94-104

Сержанов Аймурат Медетбаевич

ХАЛҚАРО АМАЛИЁТ ВА ЎЗБЕКИСТОНДА РАҚАМЛИ БАНКЛАР ХИЗМАТЛАРИНИ ЯРАТИШ

ЗАРУРИЯТИ 105-111

Туробов Шерзод Алишерович, Ибодуллаев Зафар Ибодуллаевич

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАРТИБГА СОЛИШНИНГ ХОРИЖ

ТАЖРИБАСИ 112-119

Daniyarova Feruza Baxriddinovna, Chinorova Shahodat Mansur qizi

O‘ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISH

YO‘LLARI 120-126

Temirova Feruza Sagdullayevna

XULQ-ATVOR IQTISODIYOTI VA BRENDGA SODIQLIK 127-132

Sharipova Shaxzoda Xasanovna

YANGI O'ZBEKISTONDA TURIZM MADANIYATINI YUKSALTIRISH ISTIQBOLLARI 133-138

09.00.00 – ФАЛСАФА ФАНЛАРИ

Алимова Шахноза Хамидовна

НОГИРОНЛИГИ БОР ЁШЛАР - АЛОҲИДА ХУСУСИЯТГА ЭГА ИЖТИМОЙ-ДЕМОГРАФИК
ГУРУҲ СИФАТИДА 139-147

Асракулова Адипа Набиевна

“ЁШЛАР ВА БИЗНЕСНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ЙИЛИ” НИНГ ҚАБУЛ ҚИЛИНИШИ
ТАДБИРКОРЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ ТАФАККУРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ
АҲАМИЯТИ 148-154

10.00.00 – ФИЛОЛОГИЯ ФАНЛАРИ

Teshabayeva Dilfuza Muminovna

LEXICAL PROBLEMS OF TRANSLATING THE NAMES OF NEW PHENOMENA IN MASS
MEDIA 155-160

Rustamov Ilhom Tursunovich, Inog'omjonova Robiya Rustamjon qizi

INTERFERENSIYA HODISASINING TILDA AKS ETISHI XUSUSIDA OLIMLARNING
TADQIQOTLARI VA QARASHLARI 161-165

Abdikhamidova Sevinch Obidjon kizi

PROBLEMS FACED IN TRANSLATING PROPER NOUNS 166-170

Djurakulova Elmira Suyunova

SHOYIM BO'TAYEV ROMANLARIDA BADIY XRONOTOP VA MIFOLOGIK TALQIN 171-177

Dalieva Madina Khabibullaevna

THE ROLE OF BLENDING THEORY IN POLYSEMY AND METAPHOR 178-183

Жўраева Ирода Ахмедовна

ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК АНТРОПОНИМИК ЛУҒАТЛАР ТИПОЛОГИЯСИ 184-189

Iminova Shahnoza-Begim Bahodirovna

INGLIZ TILIDA INSONNING IJOBIY AQLIY XUSUSIYATLARINING IFODALOVCHI
BIRLIKLARINING KONSEPTUAL, LINGVO-MADANIY XUSUSIYATLARI 190-193

Irgasheva Shoxida Sadriddinovna

INTERNET DISKURSIDAGI IQTISODIY NEOLOGIZMLARNI TARJIMA QILISH
XUSUSIYATLARI 194-200

Tursunova Zarina Farxodovna

LINGVISTIKADA EMOTLARNI O'RGANISHGA ZAMONAVIY YUNDASHULAR (INGLIZ TILI
ASOSIDA)..... 201-205

Satibaldiyev Erkinjon Kamilovich

PARADIGMATIC SOUND INTERFERENCE IN THE ENGLISH SPEECH OF
TURKOPHONES 206-212

Radjabova Hafiza Shukrulloevna

INGLIZ VA O'ZBEK TERMINOLOGIYASINING METODOLOGIK ASOSLARI 213-220

Avezova Dilorar Salimovna

TAXALLUSLARNI O'RGANISHNING NAZARIY JIHATI 221-225

<i>Alikberova Kamila Adhamovna</i> A CRITICAL ANALYSIS OF LANGUAGE USE AND LANGUAGE ACQUISITION	226-232
<i>Rakhmatova Bahara Ibodulla qizi</i> THE ROLE OF LEGAL DISCOURSE IN MODERN LINGUISTICS	233-238
<i>Valieva Nargizakhon Zamir kizi</i> COMPARATIVE ANALYSIS OF “KITE RUNNER” AND “A THOUSAND SPLENDID SUNS” BY KHALED HOSSEINI: THEMES, CHARACTERS, AND SOCIOPOLITICAL CONTEXT	239-244
<i>Mamatqulova Zilola Rejabaliyevna</i> RISHTON KULOLCHILIK MAKTABI KASB-HUNAR LEKSIKASINING STUKTURAL TASNIFI	245-251
<i>Alimova Kamola Tursunovna</i> CHALLENGES IN PREPARATION OF GUIDE TRANSLATORS	252-258
<i>Сейтимбетова Айкумар Пулатбаевна</i> ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ В АНГЛИЙСКОМ, РУССКОМ И КАРАКАЛПАКСКОМ ЯЗЫКАХ.....	259-264
<i>Бегжанова Айсилиу Махмудовна</i> ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА КОМПЬЮТЕР ЛИНГВИСТИКАСИ ТЕРМИНЛАР ТИЗИМИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ	265-270
<i>Kubanova Ilmira Sharifovna</i> EXPLORING ABBREVIATED RAILWAY TERMINOLOGY IN ENGLISH: A COMPREHENSIVE ANALYSIS	271-275
<i>Azamjonova Sarvinoz</i> USE OF TOPONYMS IN MODERN FRENCH MEDIA	276-282
12.00.00 – ЮРИДИК ФАНЛАР	
<i>Muxiddinova Dildora Muxiddinova</i> O'ZBEKISTONNING BOJXONA FAOLIYATIGA KIOTO KONVENSIYASINI JORIY ETISHNING HUQUQIY JIHATLARI VA JSTGA A'ZOLIKNING TA'SIRI	283-292
<i>Asadov Eldorjon Nizomiddin o'g'li</i> SOLIQ NAZORATI HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH DAVLAT MOLIVAVIY NAZORATI INSTITUTINING MUHIM OMILI	293-298
<i>Mustanov Ilxom Abdivalijonovich</i> BANK QONUNCHILIGINI BUZGANLIK UCHUN JAVOBGARLIKNING NAZARIY-HUQUQIY JIHATLARI	299-304
<i>G'oyibov Jo'rabek Choriyevich</i> YOSHLAR MIGRATSIYASI: MUAMMO VA YUTUQLAR TAHLILI	305-309
13.00.00 – ПЕДАГОГИКА ФАНЛАРИ	
<i>Kuziyev Otabek Chuliyevich</i> TALABALARDA AXBOROT MODELLASHTIRISH KO'NIKMASINI SHAKLLANTIRISHNING MUHIM UCH BOSQICI	310-314
<i>Fattaxova Diloram</i> TIL O'QITISHDA FOYDALANILADIGAN KOMPYUTER METODLARI	315-321
<i>Moydinova Elmira</i> APPLICATION OF FLIPPED LEARNING METHODS IN THE UNIVERSITY	

CLASSROOM	322-326
<i>Xodiyeva Gulhayo Hasan qizi</i>	
ZAMONAVIY BOSHLAG'ICH TA'LIMDA 4K MODEL KOMPETENSIYALARINI	
RIVOJLANTIRISHGA INTEGRATIV YONDASHUVNING MOHIYATI	327-333
<i>Doniyorova Gulrux Shoniyozovna</i>	
AVTOMOBILSOZLIK YO'NALISHI TALABALARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI	
RIVOJLANTIRISHDA DASTURIY VOSITALARNING AHAMIYATI	334-338
<i>Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna</i>	
RIVOJLANTIRUVCHI TA'LIMINING ASOSIY NAZARIYALARIDA TA'LIM OLUVCHINING	
ANALITIK QOBILIYATINI SHAKLLANTIRISH MUAMMOLARI	339-344
<i>Xo'jamberdiyeva Dilfuza Ikramovna</i>	
DARSLIK BILAN ISHLASH O'QUVCHILARNING AXBOROT KOMPETENTLIGINI	
RIVOJLANTIRISH VOSITASI SIFATIDA	345-351
<i>Mamaraimov Bekzod Qodirovich</i>	
O'QUVCHILARNING TADQIQOTCHILIK KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH VA ULARNING	
QIDIRUV FAOLIYATIGA TAYYORLIGI	352-356
<i>Xudayberdiev Nurislam Nuralievich</i>	
BO'LAJAK O'QITUVCHILARINING RAQAMLI KOMPETENTLIGINI SHAKLLANTIRISHNING	
TASHKILIIY-PEDAGOGIK MEXANIZMI	357-363
<i>Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich</i>	
TALABALARINING O'QUV FAOLIYATI VA ILMIY IZLANISHLARIDA SUN'IY INTELLEKT:	
IMKONIYAT VA CHEGARALAR	364-369
<i>Teshaboyeva Shahodat</i>	
ZAMONAVIY SHAROITDA SHAXSNING KASBIY HUQUQIY MADANIYATI	370-375
<i>To'rayeva Dilnoza Ismoilovna</i>	
RAQAMLI TA'LIM MUHITIDA BO'LAJAK O'QITUVCHINING KASBIY KOMPETENTLIGINI	
RIVOJLANTIRISH USLUBIY TAYYORGARLIKNING BIR QISMI SIFATIDA	376-380
<i>Beknayeveva Shaxnoza Vladimirovna</i>	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INSON RESURSLARINI BOSHQARISHDA	
INNOVATSION JARAYONLAR	381-388
<i>Dusyarov Salimjon Xudaymuratovich</i>	
HARAKATLI O'YINLAR ASOSIDA MAKTAB O'QUVCHILARIDA JISMONIY MADANIYATNI	
SHAKLLANTIRISH	389-393

Abdikhamidova Sevinch Obidjon kizi

2nd year student at English philology and translation studies faculty,
Samarkand State Institute of Foreign Languages
E-mail: abdikhamidovas@gmail.com

PROBLEMS FACED IN TRANSLATING PROPER NOUNS

Abstract: Translating proper nouns is a complex aspect of literary translation, influenced by diverse interpretations. This article examines the challenges and strategies involved, highlighting the significance of proper nouns in literature. It aims to identify the best translation approach for our examples.

Key words: Onomastics, anthroponyms, toponyms, basic characteristics, translation challenges and approaches.

Абдихамидова Севинч Обиджон кизи

2 курс факультета Филологии и перевода английского языка,
Самаркандский Государственный Институт Иностранных Языков

ПРОБЛЕМЫ, ВОЗНИКАЮЩИЕ ПРИ ПЕРЕВОДЕ ИМЕН СОБСТВЕННЫХ

Аннотация: Перевод правильных имен является сложным аспектом литературного перевода, подверженным влиянию различных интерпретаций. В данной статье рассматриваются вызовы и стратегии, подчеркивается значение правильных имен в литературе. Основная цель - определить наилучший подход к переводу наших примеров.

Ключевые слова: Ономастика, антропонимы, топонимы, основные характеристики, трудности перевода и подходы.

Abdixamidova Sevinch Obidjon qizi

Samarqand Davlat Chet Tillar Instituti,
Ingliz filologiyasi va tarjimashunoslik fakulteti 2-kurs talabasi

ATOQLI OTLARNI TARJIMA QILISHDA DUCH KELADIGAN MUAMMOLAR

Annotatsiya: Tarjimada ma'nolarining turlicha talqin qilinishi sababli, atoqli otlarni tarjima qilish badiiy tarjimaning eng murakkab jihatlaridan biri bo'lib kelmoqda. Ushbu maqolada atoqli otlarning adabiyotdagi ahamiyati yoritib berilgan muammolar va strategiyalar ko'rib chiqiladi. Maqolaning asosiy maqsadi keltirilgan misollardan atoqli otlar tarjimasi uchun eng muqobil yondashuvni tanlashdan iboratdir.

Tayanch so'zlar: Onomastika, antroponimlar, toponimlar, asosiy xususiyatlari, tarjima muammolari va turli yondashuvlar.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V4SI2Y2024N22>

Introduction. Culture-specific terms, such as proper names, provide additional contextual information about individuals, places, titles, and more. Consequently, translating these terms presents numerous challenges for translators. Scholars have extensively examined proper names, with some advocating for literal retention from the source language, while others propose specialized strategies for translating culture-specific terms. The translation of proper names can vary significantly, offering multiple alternative renditions in the target language. This variability arises from the diverse translation strategies employed by translators. Various fields of study have explored the fundamentals of proper names, leading to the establishment of *onomastics* as a distinct discipline dedicated to investigating their peculiarities and significance.

Onomastics scrutinizes the usage and characteristics of proper names. Translators must exercise caution when translating proper names to avoid confusing the target language audience. To ensure accurate translation, specific knowledge and adherence is required from Uzbek translators to established standards for translating them. Therefore, we advise translators to prioritize the translation of proper names, as they play a crucial role in conveying essential information for comprehensive understanding of the text.

Literature Review and Methods. This study investigates the complexities associated with translating proper nouns. Drawing from a diverse range of sources, including literary texts and academic literature, data were collected to explore the challenges and strategies involved in proper noun translation. The findings underscored the intricate nature of proper noun translation, emphasizing linguistic differences, cultural nuances, and the importance of conveying the intended meaning in the target language. The discussion section delved into potential strategies for addressing these challenges, emphasizing the role of translators in navigating linguistic and cultural complexities. All in all, this study provides valuable insights into the complexities of translating proper nouns, offering guidance for translators and researchers alike in achieving accurate and effective translations.

Results and Discussion. Proper nouns are relatively rare compared to common words and often convey gender, age, historical context, specific meanings, cultural references, animals, companies, festivals, as well as names of individuals and geographic locations. In linguistics, there are special names for people, places, animals, geographical structures and so on. For instance, the names of individuals are termed '*anthroponyms*', while names of places are known as '*toponyms*', which can also be called '*exonyms*' [1; 184-p]. Proper nouns come in different types: they can be *concrete* (representing objects), *figurative* (going beyond literal language, metaphorical), *technical* (pertaining to scientific terms), or *colloquial* (used in everyday language).

Table 1. Basic characteristics of proper nouns.

Characteristics:	Examples:
ORTOGRAPHIC	
Capitalization is always used for proper names.	John Smith, London, Microsoft, the Eiffel Tower.
MORPHOSYNTACTIC	
There are no plural forms for proper names.	New York#, Paris#, Amazon#, Statue of Liberty#.
Articles are not used with proper names.	1. I visited <i>Paris</i> last summer. 2. <i>John Smith</i> is a talented musician.

	3. <i>Mount Everest</i> is the highest peak in the world.
Proper names do not accept restrictive modifiers.	Incorrect: The Great Paris is known for its beauty. Correct: Paris is known for its beauty.
REFERENTIAL	
Proper names specifically identify individual, unique entities.	1. <i>Michael Jackson</i> was a legendary pop musician. 2. <i>The Great Wall of China</i> is a historic structure.
SEMANTIC	
Proper names do not attribute any characteristics to the entities they identify, making them devoid of inherent meaning.	1. <i>John Smith</i> : This name doesn't indicate anything about the person's personality, profession, or any other characteristic. 2. <i>The Mona Lisa</i> : The name of the painting doesn't describe its subject matter, style, or any other aspect. 3. <i>London</i> : The name of the city doesn't convey details about its population, architecture, or history.
Proper names pose a distinctive definition that has a citation of their expression.	1. <i>New York</i> : The proper name "New York" refers to the city in the United States, and its expression includes the words "New" and "York". 2. <i>William Shakespeare</i> : The proper name "William Shakespeare" identifies the renowned playwright and poet, with its expression comprising the first and last name.

Translating proper names has historically been a complex and problematic task for translators, as they are not easily found in dictionaries like other words. Furthermore, translating proper names will be problematic when the pronunciation of a given name differs across cultures, leading to the character appearing to change nationality and potentially appearing exotic to the audience. For example, an English name like Richard might be transformed into a German Richard, or a French Robert into an English Robert. The issue here is that different nationalities may refer to the same character by different names, which can confuse readers and lead to misconceptions. This confusion can occur when the translator lacks sufficient knowledge of the pronunciation conventions in the target language. Additionally, if the translator is not well-versed in both the source and target languages' pronunciation conventions, they may rely on their own knowledge, resulting in incorrect pronunciation or misspelling. For instance, while translating a French text into Persian, the translator might mistakenly use the English pronunciation "Michael" (/Maikel/) instead of the French "Mishel." Therefore, translators' unfamiliarity with all aspects of both languages, including their irregularities and exceptions, can lead to mistranslations and misunderstandings by the reader [1; 185-p]. Another challenge in translating proper nouns arises from varying grammatical rules and word order across different languages. For example, in Chinese and Japanese, the order of a person's first and last name is reversed compared to the Western convention of first name followed by last name [2; 156-p]. Furthermore, it's important to consider that certain

proper names require updates over time, especially in cases where stylistic conventions evolve, such as with software names. Using outdated names in translation can lead to confusion for the reader. To address this issue, it is recommended to utilize information retrieval (IR) tasks involving news corpora, such as TDT and TREC cross-language. While these corpora focus on proper names, the authors note that they often lack names, numbers, technical terms, and acronyms, potentially leading to translations that do not reflect current usage [3; 278-p].

Translators employ various methods to ensure proper names are comprehensible to readers, including non-translation, transcription, transliteration, morphological adaptation to the target language, cultural adaptation, substitution, and more. Successful translators consider various factors to address the challenge of translating proper nouns, ultimately enhancing communication effectiveness. And, they may not consistently apply the same techniques to all proper names within a given text.

Table 2. Different types of approaches to translate proper nouns [4; 123-p].

Approaches of translation:	Characteristics:
<i>Reproduction</i>	Reproduction in translating proper nouns means faithfully maintaining the original names without changing their form or significance, ensuring their identity and cultural relevance in the target language.
<i>Not translating and providing additional explanation</i>	This type of translation involves keeping certain terms or phrases un-translated while providing additional explanations or clarifications to help the reader understand their meaning in the target language context. It allows for a balance between preserving the original term's integrity and providing necessary context for comprehension.
<i>Replacing personal name with a common name</i>	This involves replacing a person's name with a general noun that describes their role or characteristics rather than using their actual name.
<i>Applying phonetic or morphological adaptation to the target language</i>	For translating proper names, this involves adjusting their pronunciation or structure to better suit the sounds and grammar of the target language while still retaining their original meaning and identity.
<i>Exonym</i>	When translating proper names, an exonym involves using a different name in the target language than what is used in the source language, often to make it more accessible or understandable to the target audience.
<i>Replacing by a better-known name from the source language or with an internationally recognized name serving the same purpose</i>	In translating proper names, this refers to exchanging the original name with a more universally recognized one from the source culture or an internationally familiar name that serves a similar function, aiming to enhance understanding for the target audience.
<i>Substitution</i>	In translating proper names, substitution means replacing the original name with another one that serves a similar purpose or holds similar significance in the target language, typically to aid understanding for the audience.
<i>Deletion</i>	This means leaving out all proper nouns.

Conclusion. In conclusion, the translation of proper nouns is complex due to their often nuanced references, placing them in a unique position within the language system. As a result, translating these nouns presents a significant challenge for translators. It is obvious from the article that achieving absolute equivalence is unattainable due to the unique aspects of languages. However, translators endeavor to retain the phonetic qualities of foreign names when transcribing them into their own language. By employing various translation strategies, they seek suitable methods to convey proper nouns effectively. Furthermore when translators encounter difficulties in translating proper names, it is advisable for them to consult reliable and authoritative sources. Instead of relying solely on their own knowledge or uncertain references, they should ensure that the resources they use in their translation are reputable within the target language community. Therefore, it is recommended to consult credible and reliable sources. The question arises: what constitutes these reliable sources? The answer lies in those references that can provide guidance on the rules, conventions, and exceptions. Comprehensive dictionaries are particularly valuable in this regard.

Адабиётлар/Литература/References:

1. Nord, C. (2003). *Proper Names in Translations for Children. Alice in Wonderland as a Case in Point*. Available at: <http://id.erudit.org/iderudit/006966ar>, 48, 182-196.
2. Zarei, R., & Norouzi, S. (2014). Proper nouns in translation: Should they be translated?. *International journal of applied linguistics and English literature*, 3(6), 152-161.
3. Larkey, L.S., AbdulJaleel, N., & Connell, M. (2003). *What's in a Name? Proper Names in Arabic Cross Language*. Information Retrieval. Available at: <http://Ciir.cs.umass.edu/penynsu>
4. Van Coillie, J. (2006). *Character Names in Translation: A Functional Approach*. In J. Van Coillie, & W. P. Verschueren (Eds.), *Children's Literature in Translation: Challenges and Strategies* (pp. 123-139). Manchester & Kinderhook: St. Jerome Publishing.
5. Algeo, J. (1973). *On Defining the Proper Name*. Gainesville: University of Florida Press.
6. Abdikhamidova, S. O. (2024). Unsuitability and readability issues in the translation of children's literature.
7. Abdolmaleki, S.D. (2012). Proper Names in Translation: an Explanatory Attempt. *The Social Sciences*, 7(6), 832-837.
8. Fernandes, L. (2006). Translation of Names in Children's Fantasy Literature: Bringing the Young Reader into Play. *New Voices in Translation Studies*, 2, 44-57.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

ИЖТИМОЙ-ГУМАНИТАР ФАНЛАРНИНГ ДОЛЗАРБ МУАММОЛАРИ

№ S/2 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

**Ижтимоий-гуманитар фанларнинг
долзарб муаммолари**” электрон
журнали 2020 йил 6 август куни 1368-
сонли гувоҳнома билан давлат
рўйхатига олинган.

Муассис: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
масъулияти чекланган жамияти

Таҳририят манзили:

100070. Тошкент шаҳри, Яккасарой
тумани, Кичик Бешёғоч кўчаси, 70/10-
уй. Электрон манзил:

scienceproblems.uz@gmail.com

Боғланиш учун телефонлар:

(99) 602-09-84 (telegram).